

TEHNIŠKI DAN

LONČARSTVO – OBLIKOVANJE GLINE

Pripomočki za delo:

- Zaščita za mizo (polivinilna folija)
- Material za oblikovanje: Najbolj primeren material je LONČARSKA GLINA. Lahko uporabiš tudi glino, ki jo najdeš v naravi, seveda, če je takšna, da jo lahko gneteš in oblikuješ. Za tvoje delo bo primerna tudi FIMO MASA, PLASTELIN ali kakšen drug material za oblikovanje.

Navodila za delo:

Čakajo te tri naloge, ki niso zahtevne, saj je samo delo z glino oziroma maso za oblikovanje nekje med delom in igro.

Nedokončan izdelek ter končni izdelek fotografiraj ter ga na dogovorjeni način pošlji svojemu učitelju.

Čaka te nekaj vprašanj, na katere odgovori in odgovore pošlji svojemu učitelju!

Lončarstvo je dejavnost, s katero so se ukvarjali že naši daljni predniki. Posodo, ki so jo potrebovali pri svojih vsakdanjih opravilih, so izdelali iz gline, ki so jo poiskali v naravi, tako kot tudi nekateri današnji lončarski mojstri. Seveda lahko že primerno obdelano, pripravljeno glino, danes dobimo na tržišču.

Kako to, da se je ta obrt obdržala do danes, ko pa nam v tovarnah izdelajo na milijone kosov keramične posode? Lončarski mojster da obliko posodi s svojimi rokami, tako da niti

dva izdelka nista povsem enaka. Ročno izdelana posoda je lahko umetniški izdelek. Strojno pa izdelajo veliko količino povsem enakih izdelkov. Drugi razlog pa je glina, ki je povsem naraven material. Kot verjetno veš, glino po nastanku uvrščamo med usedline. Nastala je na podoben način kot apnenec.

Hrana, pripravljena v glineni posodi ima poseben čar.

1. naloga:

Doma poišči dve posodi, ki se med seboj razlikujeta. Prva je izdelana strojno (serijsko), druga pa ročno. Mogoče najdeš dve keramični posodi. Če ne, pa naj bosta to dva različna izdelka, pri katerih je očitno, da gre pri enem za strojno in pri drugem za ročno izdelavo!

(Fotografiraj in pošlji svojemu učitelju fotografijo obeh izdelkov)

Kaj pomeni izraz KERAMIKA?

Keramika je vse, kar je oblikovano iz glinene mase, in je potem žgano, z namenom, da se poveča obstojnost. Poleg keramične posode imamo tudi: keramične ploščice (na steni kopalnice), lončene peči, različne umetniške predmete...

Pri nastajanju keramične posode so pomembne tri stopnje:

1. Oblikovanje
2. Sušenje
3. Žganje

Žganje posode je postopek, pri katerem lončar glino izpostavi temperaturi 800 stopinj celzija ali več. Žgana glina je trdnejša, pa tudi voda je ne raztaplja več. Še vedno pa je nekoliko propustna za vodo.

Za lepši izgled in neprepustnost lahko posodo tudi barvajo in glazirajo.

2. naloga: Oblikovanje preproste posode

Polivinilno folijo za zaščito prilepi na mizo z lepilnim trakom, da se pri delu ne bo premikala. Prav ti bo prišel predpasnik, ali ponošena oblačila.

Glino ali drugo maso za oblikovanje (v nadaljevanju glina) dobro pregneti tako, da ji s prsti lahko spreminjaš obliko. Če je glina pretrda, previdno, po malem dodajš vodo.

Oblikuj velikost kroglice, ki je malo manjša od teniške žogice! Nato s palcema postopoma naredi vdolbino. Počasi povečuj vdolbino, tako da stene posodice postajajo tanjše. Če vdolbino večaš prehitro, bodo stene posodice zgoraj popokale. Zato NE HITI! Nič ne bo narobe, če poskusiš večkrat.

Ko ti uspe stanjšati steno posodice, oblikuj še ravno dno!

Ko je izdelek gotov, ga postavi na varno mesto, da se posuši.

Fotografiraj izdelek med nastajanjem in na koncu ter pošlji fotografijo učitelju!

3. naloga:

Tokrat boš oblikoval posodico na drugačen način:

Oblikuj dno posodice!

Z dlanjo zvaljaj »kačico« in jo pritrdi na rob okroglega dna! Nadaljuj z nalaganjem in pritrdjevanjem kačic ene na drugo!

Ko spojiš tri ali štiri kačice, spoje med njimi na obeh straneh zgladi tako, da nastaja gladka stena! Nadaljuj, da dobiš primerno višino stene! Če uporabljaš glino, lahko na koncu steno zgladiš z MALO vode.

Če se je dno prilepilo na podlago, ga lahko odrežeš tako, da z napetim močnejšim sukancem povlečeš med podlago in dnom.

Fotografiraj izdelek na sredini izdelave in na koncu ter pošlji fotografije učitelju!
Tvoje delo z glino je končano, lahko pa nadaljuješ in zaposliš še svojo domišljijo.

Takole pa gre tistim, ki zares veliko vadijo!

Oblikovanje posode na lončarskem vretenu

Ko je posoda izoblikovana sledi sušenje in nato še žganje. Žgemo lahko na ognju, v električnih ali plinskih pečeh.

Za konec odgovori še na par preprostih vprašanj in jih pošlji učitelju!

1. Kaj je keramika?
2. Kako poteka izdelava lončene posode?
3. V čem je pomen ročnega izdelovanja lončene posode?
4. Pobrskaj po spletu in ugotovi, kje v Sloveniji še delujejo lončarski mojstri!

In čisto za konec še zanimivost.....

<https://www.youtube.com/watch?v=YDuLCIzbN4>

CŠOD BOHINJ

Ribčev laz 63

5.5.2020